

Toetsingskader Risicoregelingen en garanties:

Garantieregeling Landelijk Consortium Hulpmiddelen/Mediq

Opmerking vooraf

Met Mediq als inkoopende en leverende partij bij het Landelijk Consortium Hulpmiddelen is een overeenkomst aangegaan waarbij de minister van VWS garandeert dat hij Mediq volledig schadeloos stelt voor alle directe schade die op welke wijze dan ook voor Mediq voortvloeien uit hoofde van de overeenkomst en daaruit voortvloeiende overeenkomsten.

Alle betrokkenen erkennen dat sprake is van uitzonderlijke omstandigheden vanwege de COVID-19 crisis, die zich onvoorspelbaar en van dag tot dag ontwikkelt, en dat de oprichting van het LCH (landelijk coördinatiecentrum hulpmiddelen) en de garantieovereenkomst onder die omstandigheden tot stand is gekomen. Het ingevulde toetsingskader heeft daardoor een globaal karakter. Niet alle vragen kunnen afdoende worden beantwoord.

1. Wat is het probleem wat aanleiding is geweest voor het beleid?

Door de COVID-19 crisis er in Nederland een groot tekort is aan persoonlijke beschermingsmiddelen en een aantal andere producten voor de gezondheidszorg.

Er is een nationaal consortium gevormd dat ervoor moet zorgen dat er voldoende producten zijn in verband met de COVID-19 crisis. In het consortium zijn de krachten van inkoopende zorginstellingen, leveranciers, distributeurs en producenten gebundeld. De minister van VWS staat in directe verbinding met het consortium.

De minister van VWS werkt in dat kader onder andere nauw samen met Mediq om gezamenlijk tot oplossingen te komen en maatregelen te treffen om het tekort op te heffen. De minister heeft het consortium waar Mediq partij bij is gevaagd om de inkoop en coördinatie van distributie van deze producten in Nederland te verzorgen.

Mediq heeft zich bereid verklaard om voor Nederland op grote schaal bovengenoemde producten in te kopen en door te leveren aan en te factureren bij de zorgaanbieders. Mediq wil hierbij zoveel mogelijk open en transparant handelen en neemt hierbij als uitgangspunt dat zij deze diensten verleent zonder winstoogmerk

Mediq heeft de minister verzocht om vanwege de potentiële financiële risico's die Mediq hierbij loopt, zich garant te stellen voor het verschil tussen de inkoop- en verkoopprijzen van genoemde producten die Mediq bij de zorgaanbieders in rekening kan brengen, en dat zich in het bijzonder voor kan doen indien de verkoopprijzen zich weer gaan bewegen richting of op het niveau van vóór de COVID- 19 crisis.

2. Waarom rekent de overheid het tot haar verantwoordelijkheid om het probleem op te lossen. Waarom op Rijksniveau?

Het is op dit moment noodzakelijk om centraal de aankoop en distributie van persoonlijke beschermingsmiddelen en een aantal andere producten te coördineren. De minister heeft er mee ingestemd dat Mediq als partij van het Landelijk Consortium deze coördinerende rol op zich neemt.

De garantie is van belang omdat de inkooprijzen voor de producten niet vooraf bekend zijn, de verkoopprijzen worden vastgesteld in de overeenkomsten tussen Mediq en de afnemers, en de leverbetrouwbaarheid van leveranciers niet is te garanderen.

De minister van VWS is bereid de garantie te verstrekken vanwege het grote belang voor de volksgezondheid dat met de inkoop en distributie van genoemde producten gemoeid is.

3. Is de regeling ter compensatie van risico's die niet door de markt kunnen worden gedekt?

Door de onvoorspelbaarheid en wereldwijde omvang van de coronacrisis en daardoor voortdurend wijzigende omstandigheden is dit risico niet via de markt te verzekeren.

4. Is er al een andere garantie/wet/regeling die de verplichting ex-/impliceert?

De Wet publieke gezondheid (WPG) regelt onder meer de bestrijding van infectieziekten crises. De minister van VWS stuurt op landelijk niveau vanuit het volksgezondheid belang de bestrijding van de crisis aan.

5a. Wat zijn de risico's van de regeling?

De volgende risico's zijn onderkend:

- i) het definitieve verschil tussen de door Mediq betaalde inkooprijzen en de verkoopprijzen voor de persoonlijke beschermingsmiddelen voor de gezondheidszorg en de andere relevante producten die op dit moment in de gezondheidszorg benodigd zijn;
- ii) het kredietrisico dat Mediq loopt bij de verkoop van de producten;
- iii) het financiële risico dat bestelde producten niet geleverd worden maar wel betaald zijn;
- iv) alle andere financiële risico's die voor Mediq uit deze Overeenkomst en de hieruit voortvloeiende overeenkomst mochten voortkomen (hieronder mede begrepen de risico's met betrekking tot de distributie van de producten) die redelijkerwijs niet zijn af te dekken in de overeenkomsten met de leveranciers.

5b. Is de effectiviteit van de regeling bekend?

Door de garantstelling vanuit de overheid wordt bijgedragen aan het inkopen van schaarse beschermingsmiddelen binnen zeer competitieve marktomstandigheden: de vraag is vele malen hoger dan het aanbod. Zonder voldoende beschermingsmiddelen kunnen vele beroepsbeoefenaren in de zorg niet adequaat functioneren en valt een van de pijlers onder de aanpak van de coronacrisis weg.

5c. Wat is de inschatting van het risico op waarschijnlijkheid, impact blootstellingsduur en beheersing mate?

Het is een open overeenkomst waar veel risico's aan zitten. De afgegeven garantie is niet gemaximeerd. Dat was wel de intentie, maar snel werd duidelijk dat dit in deze uitzonderlijke omstandigheden voor Mediq niet werkbaar is. Om grip te hebben op de risico's zijn er rapportageverplichtingen (dagelijks en wekelijks) om goed op de hoogte te blijven van wat er gebeurt.

Het alternatief "zelf aankopen, distribueren en factureren" heeft overigens dezelfde risico's, maar dan moet de overheid de risico's zelf beheersen terwijl Mediq en de partijen binnen het consortium hiertoe beter zijn toegerust.

De garantstelling geldt tot en met 23 juni 2020. Tot dat moment aangegane overeenkomsten blijven na ommekomst van deze termijn gegarandeerd onder deze garantstellingsverklaring. Indien noodzakelijk – bijvoorbeeld omdat de wereldwijde markt voor beschermingsmiddelen zich op dat moment nog niet gestabiliseerd is en landelijk gecoördineerde inkoop en distributie noodzakelijk blijft - kan de minister de duur van deze garantstellingsverklaring verlengen.

6. Welke risico beheersende en risico mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen?

Er zijn de volgende afspraken vastgelegd cq maatregelen getroffen om de risico's te mitigeren:

- Er is een lijst vastgesteld met persoonlijke beschermingsmiddelen vastgesteld die centraal worden ingekocht en waarvoor garanties kunnen worden afgegeven.
- Mediq heeft toegezegd zich maximaal in te spannen om de risico's zoveel mogelijk te beheersen en te beperken en leveranciers tot nakoming te bewegen.
- Mediq is verplicht dagelijks en wekelijks aan de project-DG en/of aan de waarnemend directeur-generaal Curatieve Zorg van VWS schriftelijk te rapporteren over de hoeveelheid en de kosten van de ingekochte persoonlijke beschermingsmiddelen. De rapportage ziet in elk geval ook op problemen in de (niet) nakoming van verplichtingen en eventueel gerealiseerde schades.
- Mediq is verplicht de minister van VWS per omgaande te informeren indien hij voorziet dat de garantstelling een bedrag van 5.1.2b euro nadert of dreigt te worden overschreden. In dat geval treden partijen onverwijld in overleg om de consequenties ervan te bespreken. -Mediq biedt de minister van VWS de gelegenheid om te verifiëren of de gemaakte afspraken worden nagekomen door Mediq. Indien daartoe verzocht, geeft Mediq per omgaande en zonder enig voorbehoud inzage in de door de minister relevant geachte delen van de administratie van Mediq.
- Mediq was aanvankelijk verplicht zich in te spannen om met de zorgaanbieders tot verkoopprijzen van de producten te komen die in een gebruikelijke verhouding staan tot de, eventueel gestegen, inkooprijzen voor Mediq. Door het besluit van de minister voor MZS om het verschil tussen de gebruikelijke (pre corona-)prijs en de actuele kostprijs voor zijn rekening te nemen (prijs-)effect is de materiële omvang van de afgegeven garantie beperkt (ten laste van een hogere directe uitgave vanuit de begroting van VWS).

Aangezien zorgaanbieders te maken hebben met een hoger dan normaal gebruik van beschermingsmaterialen, zullen zij desondanks met hogere kosten worden geconfronteerd (volume-effect). Voor de vergoeding van deze hogere kosten is de toezegging van zorgverzekeraars over de omgang met meerkosten als gevolg van corona van toepassing.

7. Stopopties? Controle over de inkoop? Kan de minister bij wanbeleid ingrijpen?

De garantstelling is in voor een relatief korte periode afgegeven. In principe kan per 23 juni 2020 worden gestopt. Partijen kunnen de overeenkomst eenzijdig opzeggen met inachtneming van een redelijke termijn. Verder is zorggedragen voor dagelijkse en wekelijkse rapportages en een actueel inzicht in de financiële afwikkeling.

9. Er dient een marktconforme premie te worden gevraagd.

Er is afgezien van het in rekening brengen van een marktconforme premie omdat de activiteiten plaats vinden in het publieke volksgezondheidsbelang (kortdurende crisisbeheersing) en worden uitgevoerd zonder winstoogmerk.

10. Wordt een horizonbepaling gehanteerd (standaardtermijn is 5 jaar)?

De regeling is geldig tot 23 juni 2020, maar kan indien nodig verlengd worden.

11. Wat zijn de uitvoeringskosten van de regeling?

De uitvoeringskosten hangen in hoge mate samen met de omvang van de inkoop- en distributieactiviteiten en de termijn waarop landelijke coördinatie daarvan noodzakelijk is. Het ministerie van VWS vergoedt het verschil tussen de gebruikelijke (pre-corona-)prijzen en de actuele kostprijzen.

De overeenkomst regelt dat het ministerie van VWS leningen verstrekt die de voorfinanciering van de inkoop mogelijk maakt.

12: Hoe wordt de informatie die nodig is om de evaluatie (periodiek en na afloop) van de regeling uit te kunnen voeren verkregen?

Zie de rapportageverplichtingen onder punt 6.

Verder zijn in de overeenkomst bepalingen opgenomen over de afwikkeling van de financiële risico's waarop de garantieovereenkomst ziet.